

CVII.

UNITÁRIUS HALOTTAK ÉS TEMETÉSEK.

(1668—1677.)

(Folyt. a CI. és CIV. a. közleménynek.)

1668. april 11. Gyulai Sámuelné, a Kolosi pap leánya, a monostor utczából temettetik; adtak 1 frt 10 krt. (II. 744 l.)

1669. mart. 6. Stentzel Imrénét, a ki egykor nzts Gócs Pálné volt, eltemetik (II. 251 l.)

1669. sept. 19. Gaszner Bernád feleségét temették; predikált tisztt. Bölöni Mihály ur; a magyar és szász diákok felváltva énekeltek; adtak 1 f. 10 drt (II. 256.)

1669. nov. 22. Keresztesi Ferencz ur temetésére Szt. Királyra utaztak a tisztt. püspök ur, a Claris rector ur, a kántor és 7 diák. A tisztt. püspök ur mondott predikációt, Claris. Sztiváni Dániel rector ur latin — Bölöni Pál magyar szonoklatot, a coetusnak adtak 7 frtot; a halotti versekért nem adtak semmit, a mi hallatlan. Hazajöttek nov. 27-én. (II. 258. l.)

1670. mart. 30. Beke Istvánt, a tisztt. püspök úr rokonát temették. adtak 1 f. 10 drt. (II. 361 l.)

1670. april 27. Kromer Andrást temették; adtak 1 f. 10 drt. (II. 262. l.)

1671. Özv. Toldalaghi Gáborné Toroczkai Sofia temetésére megy a senior (Sztmártoni István) és Patakfalvi Mihály (II. 269 l.) Febr. 11-én jöttek haza.

1671. sept. 1. A tisztt. plébános ur átadta azt a 20 frtot, melyet mindkét nemzetbeli Coetusnak ezelőtt néhány nappal testált a kegyesemlékü özv. Lucz Jánosné, melyből jutott fejenként 66 dr. (II. 275 l.)

1672. jan. 13. Már néhai tisztt. és tudós Baumgartus Bálint ur a kolosvári ekkla első pásztora, a kit közönségesen plébánusnak neveznek, estéli 6 és 7 óra közt meghalt ekklésiánk nagy kárára, ki hez hasonló, isten tudja, lesz-e valaha az ekklában.

1672. jan. 16. Az esperestek Consistoriumba vagy inkább temetésre jönnek.

1672. jan. 17. Minden nemzetü és felekezetü emberek nagy sokaságától kisérve eltemettetik a kegyes emlékü és előbb említett Baumgartus Bálint ur; magyar predikációt mondott a tisztt. püspök ur (Konez Boldizsár), német predikációt Claris. Rázmány Péter tanár ur és Claris. Szentiváni Dániel rector ur latin szonoklatot. (II. 279. l.)

1672. Febr. 23. Kádár Lóriné az óvárból temettetik. Adtak 1 f. 10 dr. A magyar diakoknak testált 9 frtot, melyet megküldtek mart. 1 én; isten a feltámadáskor részeltesse a szentek dicsőségében. (II. 282. l.)

1672. mart. 13. Nzts Toroczkai Mihály ur eltemettetik; adtak 1 frt 5 drt (II. 283 l.)

1672. máj. 20. Nzt. Szöllösi Gábor ur temettetik, a hol a tisztt.

püspök ur predikált, én pd. (Bölöni Bedő Pál senior) latin szonoklatot mondottam (II. 284 l.)

1612. nov. 5. Tiszt. Pauli István ur, az unitár. szász nemzet jeles papja („Concionator laudatissimus“) az ekkla vesztéségével eltemették. (II. 289 l.)

1673. jan. 27. Nzt's Literatus Gábor ur eltemették. (II. 292.)

1673. máj. 28. Nzt. Sztpáli János ur özvegye Bornemisza Susaná meghalván, Báldról fejedelmi pompával a középkapun behozatik és a Calvinisták téplomába eltemetik (II. 297 l.)

1673. máj. 29. Ngs Botskai . . . itt meghalván, hasonló módon ugyanoda temetik. (u. o.)

1673. jul. 25. Kovásznai Péter ur a Calvinisták püspöke temették (II. 299. l.)

1673, sept. 27. Beke Margit a tiszt. Koncz Boldizsár unitár. püspök ur neje eltemették (II. 300.)

1674. apr. 22. Nzt. Szilvási Boldizsár ur temetéseért adtak 2 f. 32 dr. (II. 305 l.)

1676. ápr. 19. Excellentissimus Melander orvos doctor meghal, 21. eltemették. (II. 323 l.)

1676. maj. 23. Luts Mihály ur egyházi a kolozsvári szász unitár. ekklában meghal s 27-én temetik (II. 327 l.)

1676. jun. 19. Almási R. Márton hagymázban meghal; 20 án a Calandos nevezetű társaság eltemeti, még pedig kevés polgárság volt jelen, a mi eddig nem történt. Predikált Schyrmerus János ur, a Sztpéteri pap. Mi az elhalt iránti kegyeletből temetési verseket irtunk. (II. 328 l.)

1676. jul 29. Két leányka fürdés közben a Nádasba fuladt; 30-án eltemették; az egyik a toroczko pap Sztmártoni Bálint ur nőtestvére volt; adtak 1 frt 10 drt. (II. 330.)

1676. august 23. Verner Mihály egyházi felesége, a kegyes emlékü Auner Gábor leánya eltemették; a szász deákokkal változtatva énekeltünk; a szászoknak a rendes díjat megadták.

1676. sept. 8. Csehi Márton a magyar unitár. ekkla kántora meghal szerencsétlenül. Sept. 7-én ugyanis Tordára ment a seniorral a vásárra, honnan sept. 8-án visszaindulván, Csehi elvált a többitől s loháton indult Felek felé. Bányabükknél a hegytövinél a tolvajok megtámadták, megölték, lova magára érkezett haza. Sept. 9-én a diákok és sok polgár utána menván, megkapták, 10-én haza hozták és 11-én eltemették. Árván maradt 4 fia és 2 leánya. Sept. 12. az egész diákság kiment a püspök mint az árvák gyámja meghívására s gabonáját mind le aratták. (II, 332. l.) ¹⁾

1676. nov. 14. Claris. Dálnoki (János) anyja Csegezi Margit, a ki Nts Huszár Péter urhoz ment volt férjhez, meghal; hoztak 1 f. 10 drt. Temetési verseket is irtunk, melyekért adtak 2 frt. Eltemették 16-án sokan lévén jelen (II. 334 l.)

¹⁾ Apja Csehi Pál 1617-ben volt Széplaki pap; 1618—1628. bágyoni pap; 1629-ten adamosi — 1642-ben désfalvi pap, a hol 1645. körül halhatott el, mert 1646-ban már Bitai István iratik désfalvi papnak. E család ma a fiatal Csehi Sándorban él.

1677. jan. 8. Jármí Borbára meghal és koporsóba tétetik. Prédikált a tisztt. püspök ur. Nekünk fizettek 1 frt.

1677. jan. 10. a Nzts Jarmi György ur leányát temetik; adtak 1 f. 44 drt (fasc. r. II. 336 l.)

1687. febr. 20. Özv. Nzts Jármí Györgyné Kovács Borbára meghal; 23-án koporsóba tétik. Adtak 1 f. 11 drt. Eltemettük mart 4. adtak 1 f. 11. (II. 338 l.)

1677. Árkosi Mihály sztpéteri kántor feleségét temetik egyházi temetéssel (t. i. ingyen) prédikált a tisztt. püspök ur. (III. 340 l.)

1677. jun. 19. Özv. tisztt. Pauli Istvánnét egy lengyel nőt temetik. (II. 344 l.)

1677. aug. 10. A tisztt. püspök ur és Clariss. Bedő Pál Czikkántorra utaznak.

Midőn a tisztt. püspök ur és Claris. Bedő ur megjelentek Czikkántoron hogy özv. nzts Darlaczi Ferencznét nzts Balogh Susanna asszonyt eltemessék s ezen utolsó tisztesség tételre minden rendű és állású közönség összegyűlt: mielőtt kiindultak volna, Daczó János csiki kapitány a maga tolvajjaival és katonáival a közönséget megrohanta, szétkergette, sokakat megszurtak, másokat megvagdaltak és így a temetés félbeszakadt. Aug. 16-án aztán tisztességesen eltemették. (II. 346. l.)²⁾

1678. okt. 1. A pestis uralkodni kezdett („pestis coepit grassari“) (fasc. II. 347 l.)

1677. okt. 17. Apaffi Mihály fejedelem leánya Radnothon pestisbe esve meghal s nagy számu nemességtől kísérvé idehozatik és a Farkas utczai templomba temettetik (II. 348. l.)

1677. nov. 8. Excellens (értsd Dr.) Pétsi két diákkal Bükkösre utazik (u. o. 349 l.)

1677. nov. 9. A tisztt. püspök ur Claris. Bedő urral és 3 diákkal Bükkösre utazik a kegyes emlékü nzts Kemény Péter ur özvegye nzts Toroczka Klára temetésére. Visszajöttek 14-én. A diákok hoztak a Coetus számára 10 frt, melyből szokás szerint adtam nekik hárman 3 frt, a Coetusnak maradt 5 f. 94 dr, én az illetmé nyemben vettem 66 drt; fenmaradt 40 dr. (II. 349 l.)³⁾

1677. nov. 21. Tisztt. Sztmártoni Bálint ur, toroczka pap meghalván, eltemetik (II. 349 l.)

Közli: BENCSÉDI GERGELY.

²⁾ Ez a Daczó János elmátkásodott volt özv. Maurer Mihályné Petrichevich Horváth Annával. A mátkaságot azonban, a nő alapos okokkal támogatott folyamodására, mindkét fél személyes jelenlétében és kihallgatása után, az unitárius zsinat D. Szt.-Mártonban 1646. jun. 18-án feloldotta. (Prot. Gen. Consist. II. 39. 40. l.) E miatti boszúból Daczó a gyűlést ott hagyván, átállott az ev. ref. vallásra s egyike lett az unitáriusok legkonokabb üldözőinek. Közlő.

³⁾ E nő és két leánya, Gyerőfi Györgyné és Vargyasi Daniel Istvánné neve aranybetűkkel van kolozsvári Collegiumunk jóltevői közé beírva. Közlő.

VÁRADI KÁROLY.

(1841—1886.)

Élete a kötelességé volt és a becsületes munkáé, halála a bátor jellemü férfiúé.

Három hónap telt már el szegény, felejthetlen barátunk végzetes kimulása óta s nem érintjük, nem lebbentgetjük a fátyolt, melyet a szerencsétlen párbajra és az azt eléidéző szomorú körülményekre borítottunk, melyeknek ő áldozatul esett; de kiemelkedő alakját kegyelettel veszszük körül s nemes vonásait és élete fölemelő emlékét mi is megőrizni és megörökíteni kívánjuk.

Kolozsvárt született 1841. nov. 4-én, hol atyja Kövendi Váradi János tekintélyes ügyvéd, majd Kolozsvár város közügyésze volt; anyját Forrai Annának hívták. Tanulmányait főiskolánkban kezdette meg és itt végezte be 1860-ban kitünő sikerrel. Már az iskolában kivált szerénysége, nemes jelleme és jeles tehetségei által, melyek neki később az életben általános becsülést és tiszteletet szereztek. A gymnasiumot végezve a theológiára iratkozott be, de a mellett főleg paedagogiai tanulmányokkal foglalta el idejét, mire nem sokára bővebb alkalmat nyílt a gyakorlatban is, midőn a régi Belső-Szolnokvármegyébe a Thorma és Betegh családokhoz ment nevelőnek. Majd a külföldet kereste fel s a göttingai és jénai egyetemeken bölcselmi és természettudományi tanfolyamokat hallgatott.

Külföldről hazajöve mindjárt tanári állomást nyert. Egyházi Főtanácsunk 1866-ban megválasztotta tordai algyymnasiumunkhoz igazgatónak. Négy évig működött ez intézetnél szép sikerrel, közmegelegedésre. Alatta ez iskolánk örvedetesen eléhaladt s az Egyházi Főtanács eltávozásakor a legméltánylóbb szavakban fejezte ki az ő érdemei iránt elismerését. Tordán léte alatt lépett (1867-ben) házasságra Miklóss Idával, Miklóss Miklós ev. ref. lelkész leányával, kitől 5 gyermeke született, kik közül azonban 3 meghalt s csak legnagyobb fia és kis leánya él.